

ยกระดับมาตรฐานตำแหน่งทางวิชาการ: สรุปหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติ ฉบับใหม่ พ.ศ. 2568

เจาะลึกประกาศ ก.พ.อ. (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2568
และแนวทางการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญสำหรับคณาจารย์และนักวิชาการ

สำนักงานปลัด
กระทรวงการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

หัวข้อ: ทำไมต้องมีการปรับปรุงหลักเกณฑ์ตำแหน่งทางวิชาการ?

เพื่อความชัดเจนและเป็นรูปธรรม:

ลดประเด็นที่ไม่ชัดเจนในเกณฑ์เดิม สร้างมาตรฐานที่อ้างอิงและตรวจสอบได้ (เช่น การใช้ฐานข้อมูล TCI)

เพื่อยกระดับคุณภาพผลงาน:

ส่งเสริมคุณภาพของผลงานทางวิชาการให้ทัดเทียมมาตรฐานสากล

เพื่อปรับตัวให้ทันสมัย:

รองรับรูปแบบการเผยแพร่ผลงานในยุคดิจิทัล (เช่น การยอมรับ DOI) และความหลากหลายของผลงานวิชาการ

เพื่อสร้างความโปร่งใสและมีธรรมาภิบาล:

กำหนดนิยามและบทบาทความรับผิดชอบให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และเพิ่มความเข้มข้นด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณ

หัวข้อ: ภาพรวมการเปลี่ยนแปลงสำคัญในหลักเกณฑ์ พ.ศ. 2568

01

มาตรฐานผลงานทางวิชาการ:
การปรับปรุงประเภทและข้อกำหนดเชิง
คุณภาพของผลงาน

การเผยแพร่ผลงาน:
การกำหนดมาตรฐานแหล่งตีพิมพ์และการ
ยอมรับรูปแบบการเผยแพร่ที่ทันสมัย

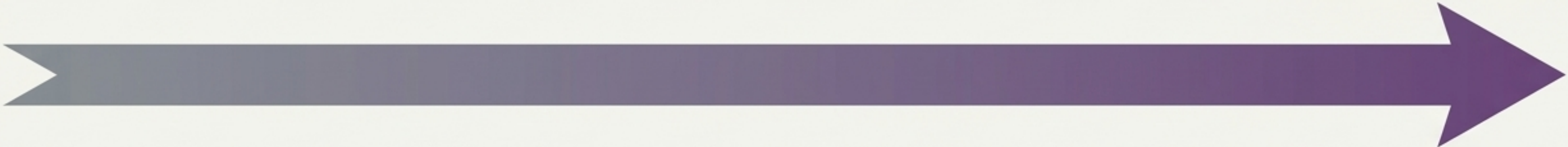
02

03

การมีส่วนร่วมในผลงาน: การนิยาม
บทบาทผู้ประพันธ์ให้ชัดเจนและเป็นสากล

หัวข้อ: การยกระดับมาตรฐานวารสารระดับชาติ: เปลี่ยนความคลุมเครือสู่เกณฑ์ที่ตรวจสอบได้

หลักเกณฑ์เดิม (พ.ศ. 2564)

- วารสารวิชาการระดับชาติที่มีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับ มีการตีพิมพ์ต่อเนื่องสม่ำเสมอ
- มีผู้ทรงคุณวุฒิ (peer reviewers) จากหลากหลายสถาบันอย่างน้อย 3 คน

จุดสังเกต: การประเมินคุณภาพขึ้นอยู่กับดุลยพินิจ อาจเกิดความไม่สอดคล้องกัน

หลักเกณฑ์ใหม่ (พ.ศ. 2568)

- กำหนดชัดเจนว่าต้องเป็น ‘วารสารวิชาการที่อยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 1 หรือกลุ่มที่ 2’

เหตุผล: ระบบ TCI มีการตรวจสอบคุณภาพวารสารอย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอ ทำให้มีมาตรฐานที่อ้างอิงได้ชัดเจน ลดภาระการตรวจสอบ

หัวข้อ: ข้อกำหนดฐานข้อมูล TCI สำหรับแต่ละตำแหน่งทางวิชาการ (สาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์)

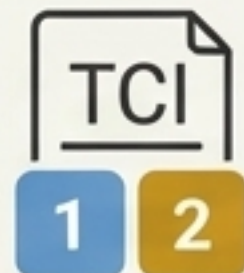
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (ผศ.)

บทความวิจัยในวารสาร
ระดับชาติ
ต้องอยู่ในฐานข้อมูล
TCI กลุ่ม 1 หรือ 2

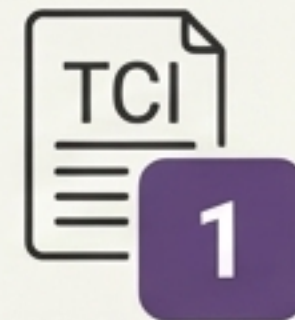
รองศาสตราจารย์ (รศ.)

บทความวิจัยในวารสาร
ระดับชาติ
ต้องอยู่ในฐานข้อมูล
TCI กลุ่ม 1 หรือ 2

ศาสตราจารย์ (ศ.)

บทความวิจัยในวารสาร
ระดับชาติ
ต้องอยู่ในฐานข้อมูล
TCI กลุ่ม 1 เท่านั้น

"การกำหนดเกณฑ์ TCI ที่แตกต่างกันในแต่ละตำแหน่ง
สะท้อนถึงการยกระดับความคาดหวังด้านคุณภาพผลงานตามความก้าวหน้าทางวิชาการ"

หัวข้อ: กำแพงโลกดิจิทัล: การยอมรับวันที่ได้รับ DOI เป็นวันเผยแพร่ผลงาน

หลักเกณฑ์เดิม

การเผยแพร่จะสมบูรณ์เมื่อบทความปรากฏในวารสารที่มี Volume, Issue และเลขหน้าชัดเจน

✗ วันที่ได้รับ DOI ยังไม่ถือเป็นวันเผยแพร่

หลักเกณฑ์ใหม่ (พ.ศ. 2568)

ยอมรับให้ใช้ 'วันที่ได้รับเลข DOI' เป็นวันเผยแพร่ได้

เงื่อนไขสำคัญ

ต้องเป็นเลข DOI จากระบบ **CrossRef** และสามารถสืบค้นบทความได้ ณ วันนั้น

วิธีการพิสูจน์

ผู้ขอสามารถใช้ Link จาก DOI ค้นหาในฐานข้อมูล CrossRef เพื่อเป็นหลักฐานยืนยันการเผยแพร่

ประโยชน์: ทำให้นักวิชาการสามารถใช้อ้างอิงผลงานได้รวดเร็วยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของวารสารสากลในปัจจุบัน

หัวข้อ: นิยามใหม่ของ 'การมีส่วนร่วม': สร้างความชัดเจนในบทบาทผู้ประพันธ์

ผู้ประพันธ์อันดับแรก (First Author):

- ผู้ที่มีชื่อปรากฏเป็นชื่อแรกในผลงาน
- รับผิดชอบการทำผลงานและเป็นผู้เริ่มต้นเขียนต้นฉบับ (Manuscript) ด้วยตนเอง

ผู้ประพันธ์บรรณกิจ (Corresponding Author):

- ผู้มีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดเรื่องราวทางวิชาการ
- รับผิดชอบการติดต่อกับบรรณาธิการ (Journal Editor) และตอบข้อซักถามจากผู้อ่าน

ผู้ประพันธ์ร่วม (Co-author):

- ผู้มีส่วนร่วมและร่วมรับผิดชอบในด้านต่างๆ ตามความเชี่ยวชาญเฉพาะของตน

ข้อความเน้นย้ำ: การกำหนดนิยามที่ชัดเจนนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างมาตรฐานและส่งเสริมการให้เกียรติซึ่งกันและกันในผลงานทางวิชาการ

หัวข้อ: แนวปฏิบัติกรณีมีผู้ประพันธ์อันดับแรก หรือผู้ประพันธ์บรรณกิจ มากกว่า 1 คน

หลักการสากล

โดยทั่วไปแล้ว ควรมี First Author (FA) และ Corresponding Author (CA) เพียงตำแหน่งละ 1 คน

กรณียกเว้น (ต้องมีคำชี้แจงเป็นพิเศษ)

- เป็นโครงการวิจัยขนาดใหญ่ที่มีความร่วมมือระหว่างสถาบัน (โดยเฉพาะสถาบันในต่างประเทศ)
- มีข้อตกลงความร่วมมือที่ชัดเจน และแสดงให้เห็นว่าผลงานเป็นผลผลิตจากความก้าวหน้าร่วมกันอย่างแท้จริง

สิ่งที่ไม่ยอมรับ

การเป็นเพียงที่ปรึกษาต่างสาขาวิชา ไม่ถือเป็นเหตุผลเพียงพอในการเป็น Co-FA หรือ Co-CA

ข้อกำหนด

ในกรณีที่ชื่อในบทความ FA หรือ CA มากกว่า 1 คน ต้องมีเอกสารระบุชัดเจนว่าผู้ใดจะใช้สิทธิ์ในบทความความรับผิดชอบนั้น ในการเสนอขอตำแหน่ง

หัวข้อ: การกำหนดสัดส่วนการมีส่วนร่วมในผลงานให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ผลงานที่เข้าข่ายหลักเกณฑ์นี้:

 รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์
(กรณีใช้ยื่นตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์)

 ตำรา / หนังสือ

 ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น
(ทั้ง 12 ประเภท เช่น ผลงานรับใช้สังคม, นวัตกรรม, สิทธิบัตร)

 Book Chapter

ผลงานที่ไม่ใช้เกณฑ์ร้อยละ 50:

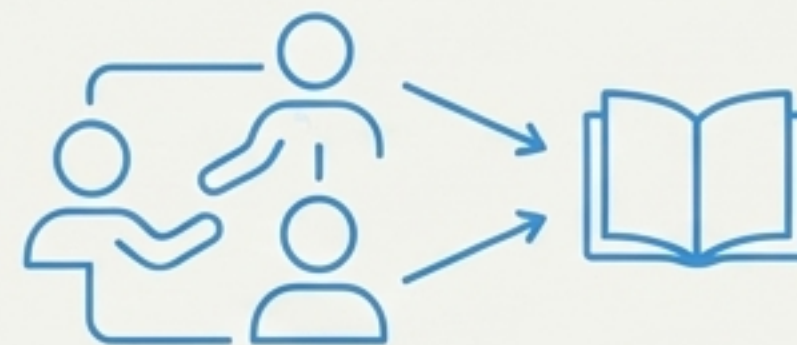
 บทความวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสาร:
ยังคงใช้หลักการเป็น First Author,
Corresponding Author หรือ
Co-author (ผู้ประพันธ์ร่วม)
ตามนิยามใหม่

หมายเหตุ: ผู้ร่วมงานทุกคนต้องลงนามในแบบฟอร์มแสดงหลักฐานการมีส่วนร่วมในผลงานทางวิชาการ
เพื่อรับรองบทบาทและความรับผิดชอบ

หัวข้อ: กำหนดมาตรฐานเชิงปริมาณสำหรับ 'ตำรา' และ 'หนังสือ'

ความยาว (กรณีผู้เขียนหลายคน):

การนับจำนวนหน้าจะคิดตามสัดส่วนการมีส่วนร่วม

ตัวอย่าง: หากมีส่วนร่วม 50% ในหนังสือ 160 หน้า
จะนับเทียบเท่าเป็นผลงาน 80 หน้าของผู้เสนอขอ

Book Chapter: ต้องมีส่วนร่วมไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ในบทนั้นๆ

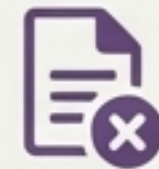
หัวข้อ: การเพิ่มความเข้มข้นด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการ

ประกาศฉบับใหม่ได้ขยายความและเพิ่มข้อกำหนดด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณให้ครอบคลุมและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อสร้างไว้ซึ่งมาตรฐานสูงสุดของวงการวิชาการ

ประเด็นสำคัญที่เพิ่มเติมและเน้นย้ำ:

1. **ความซื่อสัตย์ทางวิชาการ:** ต้องระบุงการมีส่วนร่วมอย่างถูกต้องตามจริง ห้ามลอกเลียนผลงาน (Plagiarism)

2. **ความถูกต้องของข้อมูล:** ห้ามสร้างข้อมูลเท็จ (Fabrication) หรือบิดเบือนข้อมูล (Falsification)

3. **การเผยแพร่ซ้ำซ้อน (Self-plagiarism):** ห้ามนำผลงานเรื่องเดียวกันไปเผยแพร่ในหลายแหล่ง หรือคัดลอกผลงานเดิมของตนเองโดยไม่อ้างอิง จนทำให้เข้าใจผิดว่าเป็นผลงานใหม่

4. **การอ้างอิงที่สมบูรณ์:** ต้องอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลตามหลักวิชาการอย่างครบถ้วน

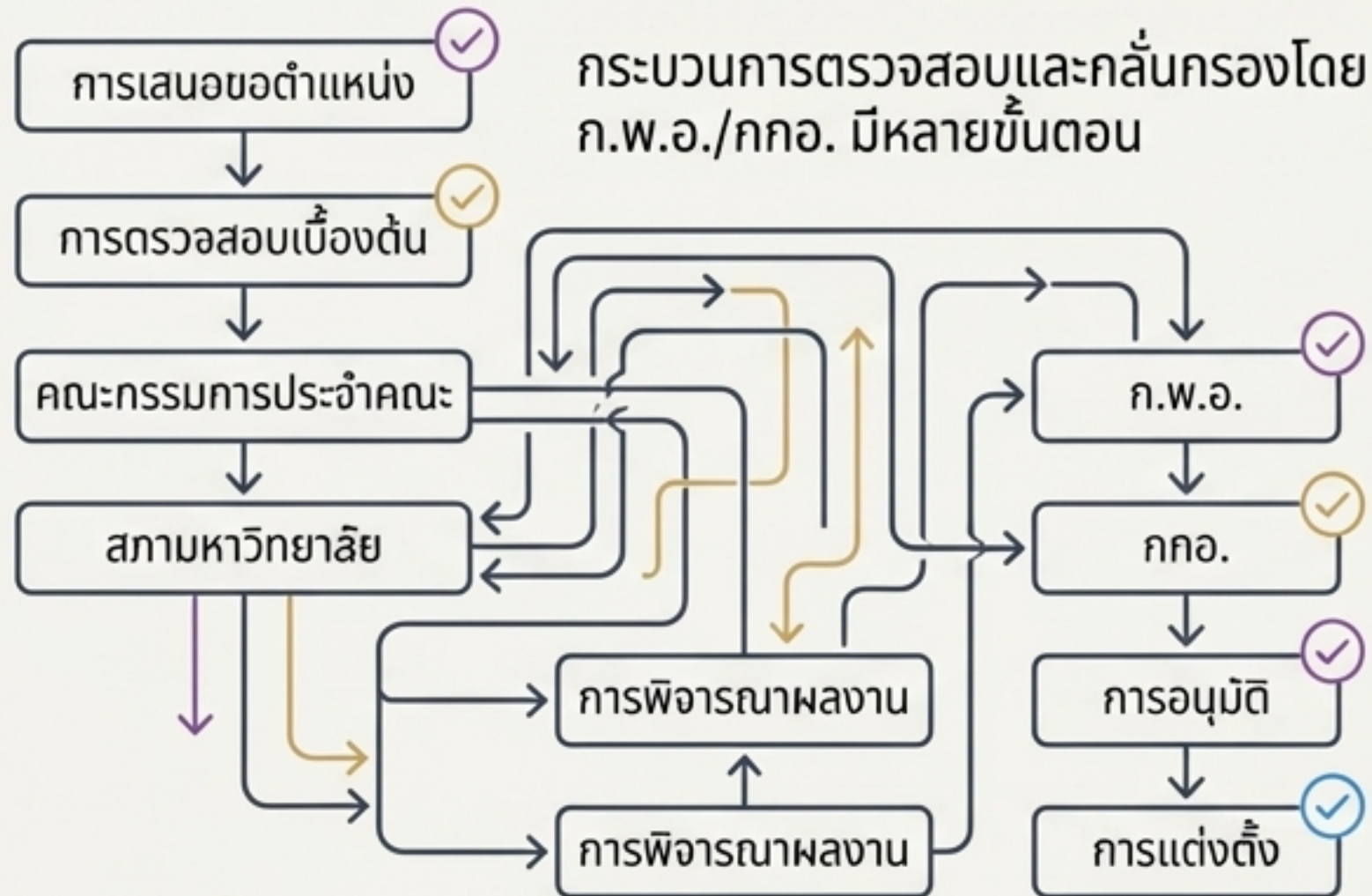
5. **จรรยาบรรณการวิจัย:** กรณีวิจัยในคนหรือสัตว์ ต้องแนบหลักฐานการอนุญาตจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย

ข้อควรระวัง: บทลงโทษจะครอบคลุมถึงผลงานอื่นๆ ของผู้เสนอขอ แม้จะไม่ได้นำมายื่นเพื่อขอกำหนดตำแหน่งก็ตาม

หัวข้อ: ปรับปรุงกระบวนการพิจารณา: ลดขั้นตอน เพิ่มความเร็ว

เป้าหมาย: ลดขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาของ ก.พ.อ. เพื่อให้การแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการมีความรวดเร็วยิ่งขึ้น

เดิม

ใหม่

สำหรับตำแหน่ง ผศ./รศ.
(ข้าราชการ/เอกชน) หาก
ก.พ.อ./กกอ. ไม่ทักท้วงภายใน
120 วันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง
อธิการบดีสามารถออกคำสั่งแต่งตั้งได้

***ตำแหน่ง ศาสตราจารย์:** ยังคงผ่านกระบวนการกลั่นกรองโดย ก.พ.อ. และเสนอโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งตามเดิม แต่ได้มีการปรับปรุงกระบวนการภายในเพื่อให้ออกมาเร็วขึ้น

หัวข้อ: บทเฉพาะกาล: ข้อเสนอผันสำหรับช่วงเปลี่ยนผ่าน

เพื่อให้การเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างราบรื่น ได้มีการกำหนดระยะเวลาผ่อนผันสำหรับผู้เตรียมการตามหลักเกณฑ์เดิมไว้แล้ว ดังนี้

1. การเผยแพร่ผลงานในวารสารระดับชาติ:

- ผลงานที่ ได้เผยแพร่ไว้แล้วก่อน วันที่ประกาศฉบับใหม่มีผลบังคับใช้
- สามารถใช้หลักเกณฑ์การเผยแพร่ตามประกาศ พ.ศ. 2564 ได้โดยอนุโลม

เงื่อนไข: ต้องยื่นเสนอขอตำแหน่งภายใน **1 ปี** นับแต่วันที่ประกาศฉบับใหม่มีผลบังคับใช้

2. ผู้ที่เตรียมเสนอขอตำแหน่งโดยวิธีที่ 3 (สะสมผลงาน):

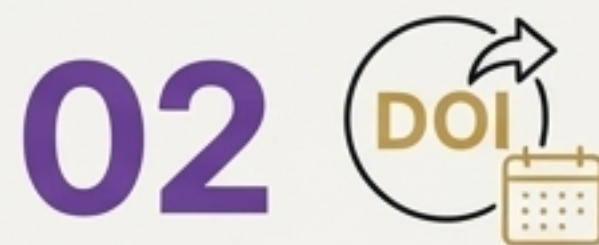
- สำหรับคณาจารย์ที่ได้เตรียมการเสนอขอโดยใช้วิธีที่ 3 ตามเกณฑ์เดิมไว้แล้ว
- สามารถยื่นเสนอขอตามเกณฑ์เดิมได้

เงื่อนไข: ต้องยื่นเสนอขอตำแหน่งภายใน **90 วัน** นับแต่วันที่ประกาศฉบับใหม่มีผลบังคับใช้

หัวข้อ: สรุป 4 การเปลี่ยนแปลงสำคัญที่คุณต้องรู้ในหลักเกณฑ์ พ.ศ. 2568

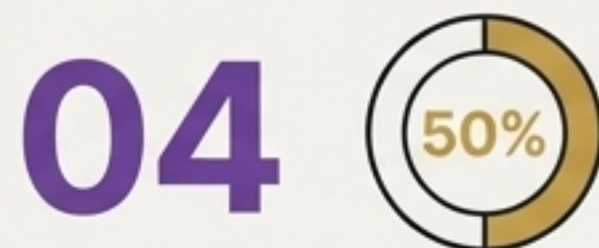
มาตรฐานวารสารชาติ: กำหนดชัดเจนให้ใช้ **ฐานข้อมูล TCI** (กลุ่ม 1 หรือ 2) เพื่อความโปร่งใสและตรวจสอบได้

ยอมรับการเผยแพร่ดิจิทัล: สามารถใช้วันที่ได้รับ **DOI (จาก CrossRef)** เป็นวันเผยแพร่ผลงานได้

นิยามผู้ประพันธ์ชัดเจน: กำหนดคำจำกัดความของ **First Author, Corresponding Author และ Co-author** ให้เป็นมาตรฐานสากล

กำหนดสัดส่วนผลงาน: ผลงานประเภท **ตำรา, หนังสือ, และผลงานลักษณะอื่น** ต้องมีส่วนร่วมไม่น้อยกว่า ร้อยละ 50

ข้อความปิดท้าย: "การเปลี่ยนแปลงครั้งนี้มุ่งหวังเพื่อยกระดับคุณภาพผลงานทางวิชาการของไทย สร้างมาตรฐานที่ชัดเจน และส่งเสริมวัฒนธรรมทางวิชาการที่เปี่ยมด้วยคุณธรรมและจริยธรรม"